

свідків, які не були очевидцями злочину, друзів або родичів, медичного персоналу з метою формування в них переконання у відсутності події злочину. Наприклад, повідомлення інформації про те, що потерпілий впав сам і його ніхто не бив і не штовхав.

6. Перешкоджання, як спосіб приховування злочину, може виражатися як в активній, так і пасивній формі. Перешкоджанням є створення різних перепон щодо з'ясування й одержання інформації про злочин.

7. Інсценування є комбінованим способом приховування злочину, полягає у створенні хибних слідів і поширенні неправдивої інформації. Найчастіше воно виражається в тому, що особа, яка вчинила злочин, сама або за допомогою інших осіб заподіює собі тілесні ушкодження (переважно легкі за ступенем тяжкості) і говорить про свої дії, як про заходи необхідної оборони. Зустрічаються випадки, коли злочинці розривають свій одяг, мажуть його своєю кров'ю, демонстративно симулюють наявність у себе ушкоджень або хворобливих відчуттів тощо.

8. Умовляння. Це спосіб приховування злочину, котрий зустрічається досить часто щодо злочинів, учинених неповнолітніми. Цей спосіб приховування злочину з психічним впливом, але без погроз і шантажу. Тут відбувається свого роду "угода", що сприяє приховуванню злочину.

Отже, як правило, про вчинення хуліганства групою неповнолітніх можуть свідчити такі елементи способу, як:

- вчинення злочину без спеціальної попередньої підготовки, порівняно примітивно, за допомогою випадково знайдених предметів або використовуючи свої фізичні можливості (розміри тіла, гнучкість, тощо);

- підлітки не завжди обмірковують план дій. У зв'язку з цим в їх діях відсутня та послідовність, яка спостерігається в поведінці дорослих. Непідготовленість і відсутність чітко обміркованого способу вчинення злочину дозволяє виявити на місці злочину досить велику кількість слідів, притаманних лише неповнолітнім і за розміром, характером, відстанню, напрямком руху тощо;

- неприйняття заходів до приховування слідів злочину;
- нерідко неповнолітні вчиняють хуліганські дії в людних місцях (у навчальних закладах, на вулиці тощо);
- часто неповнолітні ставлять за мету провчити, залякати кривдника, а потім, побачивши в нього гроші, речі, забирають їх або спричиняють тілесні ушкодження;

- здійснення на місці вчинення злочину цинічних, бешкетних дій (безпричинне пошкодження речей, товарів, напис нецензурних висловів і малюнків) [15, 880].

Враховуючи зазначене, слід підкреслити, що своєчасне встановлення злочинної групи забезпечується ефективною взаємодією слідчих дій і оперативно-розшукових заходів, а також своєчасною профілактикою злочинності серед неповнолітніх. Класифікація ж способів вчинення хуліганства на основі зазначених елементів дозволяє чітко уявити картину місця злочину, прогнозувати джерела ідеальних і матеріальних від-

бражень, що своєю чергою значно полегшує процес розслідування.

Література

1. Кримінальний кодекс України: Прийнятий 5 квітня 2001 р. - К., Юридична практика, 2001.

2. Стан та структура злочинності в Україні. - 2006-2011 рр. - статистика МВС України. - [Електронний ресурс]: <http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/uk/publish/article/170319;jsessionid=A731C5052445AA6858DFFCB154356D82>.

3. Зав'ялов С.М. Спосіб вчинення злочину: сучасні проблеми вивчення та використання у боротьбі зі злочинністю: Автореф. дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.09. - К., 2005. - 19 с.

4. Кримінальне право України. Загальна частина: Підручник // Авт. кол. Ю.В. Александров, В.І. Антипов, О.О. Дудоров та ін.; За ред. М.І. Мельника, В.А. Клименка. - К.: Атіка, 2008. - 375 с.

5. Аленин Ю.П. Выявление и расследование очагов преступлений: теория и практика: Монография. - Одесса: Юрид. ин-т ОГУ, 2006.

6. Когутич І.І. Криміналістика: Курс лекцій. - К.: Атіка, 2009. - 888 с.

7. Зуйков Г.Г. Криминалистическое учение о способе совершения преступления // Социалистическая законность. - 1971. - № 11. - С. 14-19.

8. Варданян А.В. Использование знаний о способах преступлений против жизни и здоровья в выявлении и разоблачении ложного алиби / А.В. Варданян, О.Н. Алексенко // Юристы-Правоведы. - 2008. - № 6. - С. 35-39.

9. Криміналістика. Криміналістична тактика і методика розслідування злочинів: Підручник / За ред. В.Ю. Шепітька. - Х.: Право, 1998. - 376 с.

10. Лукьянчиков Е.Д. Особенности расследования преступлений несовершеннолетних: Учебное пособие. - К.: НИ и РИО Киевской высшей школы МВД СССР им. Ф.Э. Дзержинского, 1990. - 52 с.

11. Салтвевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі): Підручник - К.: Кондор, 2005. - 588 с.

12. Преступная деятельность: понятие, характеристика, принципы, изучение: Монография / В.П. Бахин, Н.С. Карпов, П.В. Цымбал; Под ред. П.В. Мельника. - К.: Акад. гос. налоговой службы Украины, 2001. - 274 с.

13. Зуйков Г.Г. Криминалистическое учение о способе совершения преступления // Социалистическая законность. - 1971. - № 11. - С. 14-19.

14. Криміналістика: Учебник / Отв. ред. Н.П. Яблоков. - М.: Юрист, 2001. - 718 с.

15. Белкин Р.С. Курс криминалистики: В 3 т. - М.: Юристъ, 1997. - Т. 3 - 478 с.

Бодня І.О.

*ад'юнкта кафедри криміналістики та судової медицини
Національної академії внутрішніх справ
Надійшла до редакції 29.08.2012*

УДК 342.924

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО ЯК ОДНА З ФОРМ ЗДІЙСНЕННЯ СУДОВОГО КОНТРОЛЮ

Дорош В. С.

Судовий контроль є одним з різновидів державного контролю, самостійною формою державної діяльності, організаційно-юридичним засобом забезпечення закон-

© В.С. Дорош, 2012

ності в державному управлінні. У сфері функціонування судової влади він здійснюється спеціально уповноваженими органами - судами, відповідно до їх компе-

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ
ПРАВНИЧИЙ ЧАСОПИС**

тенції, з дотриманням вимог підвідомчості й підсудності справ, у передбачених в законодавстві процесуальних формах. Зважаючи на таку особливу природу судового контролю, виникає необхідність у визначенні місця контрольної діяльності в механізмі судової влади.

Як свідчить проведений нами аналіз, на сьогодні в юридичній літературі обґрунтовуються найрізноманітніші, часто полярні погляди на соціальну природу цієї правової категорії. Всі їх можна умовно об'єднати в чотири групи. 1. Судовий контроль є повноваженням судової влади. Такий підхід обґрунтовує В.П. Божьев, на думку якого "...функцією судової влади є правосуддя, а судовий контроль, формування судового корпусу, керівництво судовою практикою - це повноваження судової влади, види її реалізації" [1]. 2. Судовий контроль є формою реалізації судової влади. Таку позицію відстоює, наприклад, О.В. Маркова [1]. 3. Судовий контроль є особливим різновидом діяльності судів. На цьому наполягають, наприклад, О.В. Солодилов і Н.Г. Муратова. Так Н.Г. Муратова під судовим контролем у досудовому провадженні розуміє "багатофункціональну кримінально-процесуальну діяльність суду, здійснювану у визначених законом процесуальних формах, і спрямовану на реалізацію комплексного інституту судового захисту з метою забезпечення доступу до правосуддя й відновлення порушених прав і законних інтересів особистості при провадженні в кримінальній справі" [2]. 4. Судовий контроль є особливою формою здійснення правосуддя. Таку точку зору відстоює, наприклад, В.М. Коваль, який так говорить про судовий контроль: "У сучасних умовах ця діяльність суду набуває першорядного значення, але розцінювати її як функцію немає підстав, оскільки вона здійснюється в рамках функції правосуддя в адміністративних справах і не стосується діяльності судів при розгляді інших справ" [3]. Як елемент правосуддя, його різновид чи особливу форму його здійснення судовий контроль розглядають також І. Петрухін [4], М.М. Ковтун [5] і деякі інші науковці.

Водночас, незважаючи на таку різноманітність наукових підходів до визначення місця контролю в механізмі судової влади, найпоширенішим залишається його розуміння як самостійної функції цієї гілки влади. Зокрема, як зауважує М. Орзіх, "...діяльність суду не зводиться лише до правосуддя, оскільки він виконує також і функцію судового контролю стосовно посадових осіб і органів інших гілок влади" [6]. Як одну з функцій судової влади судовий контроль розглядають також Т.І. Француз [7], М.А. Колоколов [8], А.П. Фоков [9], В.М. Галузо [10] та деякі інші науковці.

На нашу думку, визначення судового контролю як самостійної функції судової влади, поряд із функцією правосуддя, на сьогодні є найбільш обґрунтованим і ми спробуємо це довести. Як відомо, сучасна концепція "розподілу - взаємодії" влад виходить з рівності всіх гілок державної влади, кожна з яких має своє функціональне призначення з одночасною дією системи стримувань і противаг. Це дозволяє державній владі, з одного боку, залишатись єдиною, правовою й демократичною, а з іншого - уникати автократичної концентрації влади в межах однієї з її гілок. Забезпечення балансу між різними гілками влади досягається завдяки наділенню кожної з них певними контрольними прерогативами, що зумовлено самим фактом їх взаємного узгодження й врівноваження. При цьому, як зауважує В.С. Шевцов, дещо не правильно говорити про загальний контроль однієї гілки влади над іншою, оскільки в такому випадку підконт-

рольна влада втрачає свою основну ознаку - самостійність і незалежність [11]. Отже, з викладеного випливає, що основні функції судової влади не можна обмежувати лише здійсненням правосуддя, тобто розглядом і вирішенням судових справ. Як підкреслює В. Стефанюк, у системі "розподілу - взаємодії", судову владу характеризує юридична можливість впливати на рішення й дії законодавчої й виконавчої влади, "врівноважувати" їх [12]. І.Б. Михайловська зазначає "судова система, як сукупність органів, стає судовою владою лише тоді, коли вона наділяється певними можливостями впливати на інші гілки влади, "включається" до системи стримувань і противаг, які перешкоджають узурпації всієї державної влади якою-небудь з її гілок" [13]. Саме такі можливості й охоплюються поняттям "судовий контроль", який є самостійною функцією судової влади.

Довівши, що судовий контроль є самостійною функцією судової влади, необхідно детальніше розглянути його ознаки, проаналізувати зміст, а також визначити основні різновиди. Як свідчить проведене нами дослідження, судовий контроль характеризується такими основними ознаками. По-перше, це здійснення судового контролю спеціально уповноваженими органами - судами. Судовий контроль є зовнішнім по відношенню до підконтрольних суб'єктів. Саме завдяки цій ознаці судовий контроль набуває об'єктивного характеру, оскільки судові органи є незалежними (відносно чи абсолютно) від органів інших гілок влади, а також від судових органів вищого рівня. Крім того, об'єктивний характер судового контролю досягається завдяки встановленню в законодавстві особливих вимог до суддів, які здійснюють судовий контроль - вони повинні володіти певними знаннями й кваліфікацією в конкретних галузях функціонування органів публічного управління, на які спрямовується той чи інший вид судового контролю.

По-друге, це загальний характер судового контролю. Передусім, ця ознака впливає з аналізу Конституції України, ст. 55 якої гарантує право кожному громадянину на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб. Аналіз цього конституційного положення свідчить про всеосяжний характер судового контролю. Він здійснюється незалежно від напрямку соціального управління чи відомчої приналежності підконтрольних суб'єктів. При цьому його об'єктом виступає діяльність не лише органів законодавчої й виконавчої влади, але також і органів місцевого самоврядування й громадських організацій, політичних партій, релігійних організацій, підприємств і установ всіх форм власності й окремих громадян. Судовий перевірці підлягають не лише нормативно-правові акти, але також правозастосовчі й інтерпретаційні акти, не лише дії й бездіяльність суб'єктів публічного управління, але також і їх поведінка й рішення що ухвалюються. У цій частині судовий контроль має схожість із загальним контролем прокуратури.

По-третє, це правовий характер судового контролю. Як свідчить аналіз чинного законодавства, контрольні повноваження судових органів поширюються виключно на правову діяльність органів державної влади й місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб, що пов'язана із прийняттям чи застосуванням правових норм у галузі державного управління. Судово-контрольні повноваження при цьому спрямовані не на регулювання повсякденної оперативної діяльності

державних органів, а на перевірку законності їх діяльності (тобто її відповідність чинному законодавству). Відповідно, безпосереднє завдання полягає в тому, щоб забезпечити процесуальними гарантіями об'єктивне вирішення управлінського спору незалежним від адміністративного органу і, якщо це потрібно - забезпечити від імені держави примусове застосування норм права.

По-четверте, особливий порядок здійснення судового контролю. Судовий контроль здійснюється за спеціально встановленими процесуальними правилами, з дотриманням встановленої процедури й форми, що забезпечує сторонам формальну (процесуальну) рівність. На сьогодні такі правила й процедури передбачені в нормах різних галузей права, що зумовлено його попередньою ознакою - загальним характером. Зокрема, він здійснюється в рамках конституційного, адміністративного, кримінального, цивільного й господарського судочинства, а також під час розгляду справ про адміністративні правопорушення. Звісно, у перших двох випадках йдеться про безпосередній судовий контроль, в інших - про опосередкований. При цьому процедура судового контролю на сьогодні чітко регламентується законом і виступає гарантією незалежного й об'єктивного розгляду справи й прийняття законного й обґрунтованого рішення. Саме за цією ознакою судовий контроль відрізняється від відомчого контролю, а також від прокурорського нагляду, процесуальний порядок проведення яких не має уніфікованого характеру [14].

По-п'яте, це пасивний характер судового контролю. У переважній більшості випадків, ініціаторами судового контролю виступають не самі судові органи, а інші, передусім зацікавлені суб'єкти правовідносин. Відсутність судової ініціативи під час проведення судового контролю, що зумовлено характером функціонування судової влади, відрізняє його від контрольної діяльності інших органів державної влади (наприклад, прокуратури, міліції, різноманітних державних інспекцій тощо), контрольна діяльність яких є повсякденною й систематичною. Водночас, сказане зовсім не означає, що суди в принципі не можуть виступати ініціаторами перевірки нормативно-правових актів, дій чи бездіяльності суб'єктів публічного управління на предмет їх законності. До того ж в окремих випадках прояв такої ініціативи є обов'язком суду. Так згідно з ч. 5 ст. 9 КАСУ в разі виникнення в суду сумніву під час розгляду справи щодо відповідності закону чи іншого правового акта Конституції, вирішення питання про конституційність якого належить до юрисдикції Конституційного Суду України, суд звертається до Верховного Суду України щодо внесення до Конституційного Суду подання щодо конституційності закону чи іншого правового акта.

По-шосте, це альтернативність судового контролю. Судовий контроль, виконуючи функції соціального управління, не є його обов'язковою функціональною стадією, оскільки виступає лише додатковою гарантією забезпечення законності в діяльності суб'єктів публічного управління. Так звернення до суду з метою захисту суб'єктивних прав і свобод - це не обов'язок, а право учасників суспільних відносин. Фізичні та юридичні особи самостійно, на власний розсуд вирішують питання, чи скористатись їм чи ні механізмом судового контролю, або ж відмовитись від права на оскарження взагалі. Крім того, їм надається право на власний вибір оскаржити рішення, дії й бездіяльність суб'єкта публічного управління або безпосередньо до суду, або до

вищого в порядку підлеглості органу державної влади чи посадової особи. За цією ознакою судовий контроль відрізняється, передусім, від контролю, що здійснюється органами законодавчої (наприклад, Рахунковою палатою) та виконавчої (наприклад, КРУ, різноманітними інспекціями) влади, а також громадськими організаціями (наприклад, профспілками), оскільки здійснення контрольної діяльності є їх основним завданням, функціональним обов'язком і основною метою діяльності.

По-сьоме, здійснення судового контролю закінчується правовим результатом, тобто прийняттям рішення про усунення порушення законності або ж про відмову в задоволенні вимог при їх необґрунтованості, тобто ухвалюється рішення, що ліквідує обставини, які стали приводом для проведення контрольної перевірки. За цією ознакою судовий контроль також відрізняється від прокурорського нагляду, у результаті здійснення якого ухвалюється проміжне рішення. Суд, навпаки, приймає остаточне рішення в справі, яке має загальнообов'язковий характер. Що стосується характеру рішення, яке ухвалюється, то суд має право відмінити незаконний акт, дію чи рішення органів публічного управління чи визнати їх незаконними, покласти на орган чи посадову особу обов'язок усунути наслідки дії неправомірного акту, дії чи рішення, відшкодувати завдану шкоду чи іншим чином відновити порушені суб'єктивні права зацікавленої особи.

Звісно, наведеним переліком не обмежують всі ознаки судового контролю. Водночас, саме вони характеризують його як одну з основних функцій судової влади, а також дозволяють відмежувати його від відомчого контролю й прокурорського нагляду.

Більш комплексно й всебічно підійти до вивчення ознак аналізованої правової категорії можна завдяки дослідженню основних її різновидів. У зв'язку з цим, нижче пропонуємо зупинитись на класифікації судового контролю, яка, окрім зазначеного, дозволить глибше проникнути в його сутність, а також визначити його місце й роль як в загальній системі судової влади, так і серед інших видів державного контролю. Відразу ж зауважимо, що в науковій літературі обґрунтовуються найрізноманітніші підходи до класифікації судового контролю. Їх узагальнення, а також аналіз правозастосовчої діяльності, дозволив нам класифікувати всі різновиди судового контролю за наступними критеріями.

1. Залежно від суб'єкта, що здійснює судовий контроль: а) судовий контроль КСУ; б) судовий контроль судів загальної юрисдикції.

2. Залежно від ініціатора судового контролю: а) судовий контроль, необхідність проведення якого закріплено на законодавчому рівні; б) судовий контроль, ініційований суб'єктами суспільних відносин; в) судовий контроль, що здійснюється за ініціативою самого суду.

3. Залежно від суб'єкта, дії, бездіяльності чи рішення якого перевіряються в рамках судового контролю: а) судовий контроль за органами законодавчої влади; б) судовий контроль за органами виконавчої влади; в) судовий контроль за законністю діяльності Президента України; г) судовий контроль за органами місцевого самоврядування; д) внутрішній ("ревізійний") судовий контроль.

4. Залежно від об'єкта судового контролю: а) судовий контроль за діями й бездіяльністю суб'єктів публічного управління; б) судовий контроль за рішеннями суб'єктів публічного управління. У свою чергу, залежно від специфіки процедури ухвалення рішення, а також об'єму нормотворчої компетенції відповідного суб'єкта

права, судовий контроль за рішеннями суб'єктів публічного управління може бути класифікований на чотири групи: а) судовий контроль за дотриманням вимог, що висуваються до суб'єкта, який прийняв рішення; б) судовий контроль за дотриманням вимог, що висуваються до процедури прийняття рішення; в) судовий контроль за дотриманням вимог, що висуваються до форми рішення; г) судовий контроль за дотриманням вимог, що висуваються до змісту прийнятого рішення. Залежно від місця в ієрархічній системі джерел права, змісту й форми, судовий контроль за рішеннями суб'єктів публічного управління може бути також класифікований ще на п'ять груп: а) судовий контроль за Конституцією України; б) судовий контроль за законами України; в) судовий контроль за підзаконними нормативно-правовими актами; г) судовий контроль за правозастосовчими актами; д) судовий контроль за інтерпретаційними актами; е) судовий контроль за актами індивідуальної дії.

5. Залежно від галузевої приналежності об'єкта судового контролю: судовий контроль у галузі конституційного, кримінального, цивільного, адміністративного, господарського, фінансового, земельного, трудового й інших галузей права.

6. Залежно від різновиду судочинства, за процесуальними правилами якого здійснюється судовий контроль: а) судовий контроль у рамках конституційного судочинства; б) судовий контроль у рамках цивільного судочинства; в) судовий контроль у рамках кримінального судочинства; г) судовий контроль у рамках господарського судочинства; д) судовий контроль у рамках адміністративного судочинства; е) судовий контроль у рамках розгляду справ про адміністративні правопорушення. З вищого дослідження висновок: адміністративне судочинство є однією з форм здійснення судового контролю.

7. Залежно від часу судового контролю: а) попередній (превентивний) судовий контроль; б) подальший (репресивний) судовий контроль.

8. Залежно від форми судового контролю: а) безпосередній (прямий, абстрактний, цільовий) судовий контроль; б) опосередкований (непрямий, конкретний, індивідуальний, інцидентний) судовий контроль.

Отже, проаналізувавши зміст, основні ознаки й різновиди судового контролю, ми можемо сформулювати таке його визначення: судовий контроль - це конституційно закріплена самостійна функція судової влади, що полягає в діяльності спеціально уповноважених органів - судів, має загальний характер, здійснюється за спеціально встановленими процесуальними правилами, з дотриманням визначеної в законі процедури й форми в рамках конституційного, адміністративного, кримінального, цивільного й господарського судочинства, а також під час розгляду справ про адміністративні правопорушення й спрямована на перевірку законності й обґрунтованості діяльності суб'єктів публічного управління, а також на забезпечення прав, свобод та інтересів фізичних осіб, прав та інтересів юридичних осіб під час проведення окремих процесуальних дій з метою охорони конституційного ладу, утвердження й підтримання правопорядку в державі, забезпечення режиму законності й зміцнення дисципліни в державному управлінні. На нашу думку, наведене визначення є найоптимальнішим, оскільки воно: по-перше, визначає судовий контроль як самостійну, незалежну від правосуддя, функцію судової влади; по-друге, відображає най-

більш характерні матеріальні, організаційні й процесуальні ознаки судового контролю; по-третє, дозволяє отримати уявлення про його мету й соціальну спрямованість. До того ж з наведеного визначення можна зробити однозначний висновок про місце й роль адміністративного судочинства в реалізації функції судового контролю.

Література

1. Макарова О.В. Судебный контроль судов общей юрисдикции за соответствием нормативных правовых актов федеральных органов исполнительной власти федеральным законам: Дисс... канд. юрид. наук. - М., 2005. - 190 с.

2. Муратова Н.Г. Система судебного контроля в уголовном судопроизводстве: вопросы теории, законодательного регулирования и практики. - Казань: Изд-во Казанск. ун-та, 2004. - 386с.

3. Коваль В.М. Апеляційні суди в Україні: становлення і розвиток: Дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.10. - Одеса, - 2003. - 212 с.

4. Петрухин И. Прокурорский надзор и судебный контроль за следствием // Российская юстиция. - 1998. - № 9. - С. 12-13.

5. Ковтун Н.Н. Судебный контроль в уголовном судопроизводстве России: Монография. - Н. Новгород: Городец. - 2002. - 325 с.

6. Орзих М.Ф. Судебная власть в механизме защиты прав человека: доктрина и практика // Юридичний вісник. - 2001. - № 4. - С. 117-128.

7. Француз Т.І. Політико-правові проблеми становлення і розвитку судової влади в незалежній Україні: Дис... канд. юрид. наук: спец. 12.00.13. - Одеса. 2001. - 193 с.

8. Колоколов Н.А. Судебный контроль в стадии предварительного расследования преступлений: важная функция судебной власти (проблемы осуществления в условиях правовой реформы): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. - М.: Моск. гос. ун-т., 1998. - 25 с.

9. Фоков А.П. Проблемы судебного контроля за исполнением законов на стадии предварительного расследования (сравнительный анализ российского и французского законодательства): Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. - М.: Моск. гос. ун-т., 2000. - 25 с.

10. Галузо В.Н. Судебный контроль за законностью и обоснованностью содержания под стражей подозреваемых и обвиняемых на стадии предварительного расследования: Автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.09. - М.: Моск. гос. ун-т., 1995. - 25 с.

11. Шевцов В.С. Право и судебная власть в Российской Федерации. - М.: Профобразование, 2003.

12. Стефанюк В. Судова система України та судова реформа. - К.: Юрінком Інтер, 2001.

13. Михайловская И.Б. Судебная власть в системе разделения властей // Судебная власть / Под. ред. И.Л. Петрухина. - М.: ТК Велби, 2003.

14. Шалумов М. Судебный контроль и прокурорский надзор: не междоусобица, а взаимодействие // Российская юстиция. - 2001. - № 4.

Дорош В.С.

*асистент кафедри психології, соціології й права
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного
університету*

Надійшла до редакції 24.08.2012